

Dreptul

ISSN 1857-3185

VINERI

8 februarie

2013

Anul XII

nr. 5 (456)

8 pagini – 4,10 lei

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

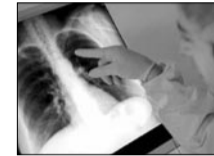
Săptămînal juridic

Inițiativele anticorupție ale Ministerului Justiției corespund standardelor Consiliului European pag. 3

Tamara Plămădeală: Violența nu este o cale de soluționare a conflictelor. Toleranța, bunul simț și răbdarea trebuie să fie puse la baza relațiilor dintre oameni pag. 4

Respectarea drepturilor la ocrotirea sănătății a persoanelor bolnave de TBC pag. 5

„Procesul de reformare în Moldova ar putea fi mai rapid decît este”

Procesul de reformare în Republica Moldova ar putea fi mai rapid decît este, consideră șeful Delegației Uniunii Europene la Chișinău, Dirk Schuebel. Ambasadorul a declarat într-un interviu că speră foarte mult că dezbaterile din cadrul Alianței pentru Integrare Europeană nu vor împiedica continuarea reformelor și că desfășurarea lor va putea fi accelerată chiar.

„Problema de ansamblu, desigur, este combaterea corupției, și de aceasta sînt legate multe alte reforme, cum ar fi cea a sistemului judecătoresc și a instituțiilor de drept, precum și toate condițiile pentru investitori, în special cele economice. Toate acestea sînt interconectate. Considerăm că reformele în cauză trebuie făcute în paralel și, dacă acest lucru ar fi garantat, atunci, eu sînt sigur că Moldova va fi pe calea cea dreaptă”, a notat oficialul.

Potrivit lui Dirk Schuebel, liderii AIE au demonstrat că sînt capabili să realizeze aceste reforme, dar pentru a le continua este nevoie de o abordare comună. Efortul trebuie

pus asupra reformelor, nu asupra disputelor bilaterale. Ambasadorul a mai spus că este regretabil că s-a produs o astfel de situație, fiindcă, în opinia sa, odată cu alegerea președintelui țării, în martie anul trecut, atenția

trebuie focalizată pe ceea ce este necesar de făcut pentru a îmbunătăți condițiile de trai ale populației.

Referitor la eventuale alegeri anticipate, Dirk Schuebel a declarat că acestea nu ar fi o soluție. „În acest an, care este atît de

semnificativ pentru Republica Moldova, din punct de vedere al integrării sale treptate în Uniunea Europeană, este important să se concentreze doar pe aspectele care urmează să fie finalizate, și anume: negocierile pe marginea Acordului de Asociere, negocierile DCFTA și dialogul ce ține de regimul liberalizat de vize. Spre regret, alegerile anticipate ar devia de la acest subiect și politicienii s-ar concentra doar asupra dezbaterilor electorale și ar încerca să obțină cît mai multe voturi posibile pentru propriile partide, iar reformele ar fi lăsate la o parte”, a notat Dirk Schuebel.

Șeful Delegației UE a menționat că pentru moment, clasa politică de la Chișinău trebuie să aibă ca prioritate finalizarea negocierilor celor două acorduri moldo-comunitare în cel mai scurt timp posibil. În al doilea rînd, este necesară concentrarea asupra faptului ca prima fază a dialogului cu privire la regimul liberalizat de vize să fie încheiată cu succes, la fel cît de curînd posibil. Și în cel de-al treilea rînd, este necesar mersul în plină viteză, înainte cu reformele interne – reforma sistemului judecătoresc și reforma organelor de drept.

Franța și Germania vor semna în vara curentă mai multe acorduri de cooperare cu R. Moldova

Franța și Germania vor semna în vara curentă mai multe acorduri de cooperare cu Republica Moldova în domeniul afacerilor interne. Anunțul a fost făcut de ministrul Afacerilor Interne, Dorin Recean, în cadrul unei conferințe comune cu Iurie Leancă, ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene.

Șeful MAI a menționat că la finele săptămîinii trecute s-a aflat în vizită în Franța și Germania, unde a avut întîlniri cu omologii săi. „Am avut o întrevvedere cu ministrul Afacerilor Interne din Franța, Manuel Valls. Am decis că trebuie să avem un acord interministerial de colaborare în domeniul afacerilor interne. Tot la finele săptămîinii, am avut întrevederi și cu omologul german și cu ministrul de Interne bavarez, cu care am convenit semnarea a două acorduri bilaterale, unul de asistență tehnică și unul polițienesc”, a spus D. Recean.

Ministrul de Interne a comunicat că cele două acorduri de cooperare cu poliția bavareză vor fi semnate cel mai probabil în luna mai a anului curent.

În cadrul aceleiași conferințe, ministrul de Externe, Iurie Leancă, a făcut o trecere în revistă a rezultatelor vizitei din Franța și Germania. „Vizitele la Paris, dar și în Germania, se înscriu în obiectivul de angajare plenară a partenerilor noștri la dialogul bilateral și au menirea de a aborda problemele de pe agenda bilaterală și de pe cea europeană. Vizita la Paris a fost un prim contact cu membrii noului guvern francez, de la care am primit susținere și încurajări în procesul reformelor demarate în R. Moldova. Parisul urmărește îndeaproape evoluțiile din țara noastră”, a spus I. Leancă.

Șeful diplomației de la Chișinău a adăugat că atît Franța, cît și Germania, și-au reiterat susținerea față de R. Moldova.

Vicepremierul Eugen Carpov a avut o întrevvedere cu reprezentantul regional al Înalțului Comisariat al ONU pentru Refugiați

Viceprim-ministrul Republicii Moldova, Eugen Carpov, a avut o întrevvedere cu reprezentantul regional al Înalțului Comisariat al ONU pentru Refugiați (UNHCR) în Belarus, Moldova și Ucraina, Oldrich Andrysek, care s-a aflat, recent, într-o vizită de lucru în Republica Moldova, potrivit Biroului pentru Reintegrare.

În cadrul întrevederii, vicepremierul a abordat principalele aspecte ce țin de reglementarea conflictului transnistrean, fiind trasate evoluțiile importante ale anului 2012 în dialogul Chișinău-Tiraspol, precum și rezultatele rundelor de negocieri în formatul „5+2”.

„În cadrul negocierilor în formatul „5+2” este necesar să trecem de la aspectele economice, sociale, drepturile omului, umanitare, la cele legate de reglementarea politică a conflictului transnistrean, așa cum prevede coșul trei din agenda negocierilor. Dar pentru aceasta este nevoie de voință politică și de sprijinul partenerilor externi implicați în acest proces”, a menționat Eugen Carpov.

La rîndul său, reprezentantul regional al Înalțului Comisariat al ONU pentru Refugiați, Oldrich Andrysek, și-a manifestat interesul față de protecția drepturilor omului, în special

cele ale refugiaților și apatrizilor de pe cele două maluri ale Nistrului. De asemenea, reprezentantul Înalțului Comisariat al ONU s-a arătat preocupat de subiectul reducerii cazurilor de apatridie și a menționat că, în colaborare cu instituțiile vizate de la Chișinău, va asigura punerea în aplicare a unei proceduri transparente de recunoaștere a statutului de apatrid.

Totodată, Andrysek a precizat că aderarea statului nostru la Convențiile ONU reprezintă un pas important în dialogul privind liberalizarea regimului de vize cu UE. Oficialul ONU a adăugat că Națiunile Unite sînt gata să ofere în continuare asistență inițiativelor ce derivă din dorința de reducere și prevenire a cazurilor de apatridie în Republica Moldova, în special, a celor înregistrate în regiunea transnistreană.

În final, viceprim-ministrul Republicii Moldova, Eugen Carpov, a dat asigurări că Guvernul de la Chișinău va susține și în continuare proiectele și inițiativele îndreptate spre sporirea protecției drepturilor omului și a demnității umane.

UNHCR activează în Republica Moldova începînd cu 1997, pentru a susține eforturile Guvernului de a adera și de a implementa instrumentele internaționale relevante în domeniul azilului și apatridiei.

Începe ziua cu DREPTUL!

◆ Flash

| La Chișinău va fi deschis un Muzeu al Holocaustului

Prim-ministrul Vlad Filat a semnat o dispoziție privind instituirea Muzeului Holocaustului. Anunțul a fost făcut în cadrul Zilei mondiale de comemorare a jertfelor Holocaustului. Potrivit premierului, muzeul va fi amplasat în incinta Muzeului Național de Arheologie și Istorie.

„Am vizitat Muzeele Holocaustului din Tel Aviv, Washington, Moscova. Nimeni nu poate rămâne indiferent față de tragicele evenimente de atunci. Este datoria noastră morală să-i comemorăm pe acei care și-au pierdut viața și să nu uităm, că cei care nu-și cunosc trecutul, nu au viitor”, a spus Vlad Filat. Potrivit premierului, Holocaustul este una din cele mai mari crime împotriva umanității.

Holocaust – este termenul utilizat pentru a descrieuciderea unui număr mare de oameni – populația civilă din Europa, în mod special, exterminarea evreilor (circa 6 milioane), de toate vârstele, în timpul celui de-al doilea război mondial.

| „Franzețuța” a scos din vânzare mai multe tipuri de pâine ieftină, deoarece nu era solicitată

Moldovenii nu mai vor să mănânce pâine ieftină. Cel puțin așa susține directorul combinatului „Franzețuța”, Victor Cojocaru, care a anunțat că cel mai mare producător de pâine a scos din vânzare mai multe tipuri de pâine ieftină, pe motiv că acestea nu mai erau solicitate. Cojocaru a mai spus că „Franzețuța” nu a majorat prețurile la pâine, ci doar a început să producă tipuri noi, care se vînd la prețuri mai mari cu cel puțin 25 de bani.

Administrația combinatului „Franzețuța” susține că a efectuat un sondaj printre cumpărători, în urma căruia a decis să retragă din magazine tipurile de pâine nesolicitate. În schimb, combinatul a început producerea unor tipuri noi de pâine.

„Pînă la întâi februarie așa pâine nu s-a produs, cum poate ea să se scumpească dacă e un produs nou? Toată pâinea care acum este comercializată este nouă. Aceea care a fost anterior, și în 2011, și în anii ceiaști, a rămas la aceleași prețuri”, a spus directorul general al combinatului „Franzețuța”, Victor Cojocaru.

Oamenii regretă că administrația combinatului a renunțat la tipurile de pâine mai ieftină.

„Da, este trei lei și 20 de bani. A fost și de patru lei, au spus că nu mai fac de acum. Astfel, cumpăr de 3,50 și de 3,90 lei”, a spus un bărbat.

„Noi cumpărăm tot timpul pâine „Bucovina” și pâine neagră. Pâinea „Datina” tot e bună, dar o găsești mai rar. Dacă ar apărea din nou „Datina”, aș cumpăra”, susține o femeie.

Combinatul de panificație „Franzețuța” produce 30 de tipuri de pâine. Administrația anunță că în următoarele luni în magazine vor mai apărea încă două tipuri noi de pâine.

| Adaosuri la salarii pentru cercetătorii care vor câștiga proiecte internaționale

Mai puține locuri de muncă și mai multă susținere pentru cei inventivi. Academia de Științe a Moldovei (AȘM) vrea să pună în aplicare un nou pachet de reforme, care ar veni să-i aducă instituției mai multă valoare și s-o facă cunoscută pe plan extern. Vestea proastă este că cercetătorii fără performanțe vor fi excluși din sistem.

Potrivit noului pachet de reforme, cercetătorii care vor câștiga proiecte internaționale vor primi adaosuri la salarii. Totodată, salarizarea va fi în funcție de performanțele înregistrate.

Pentru optimizarea cheltuielilor, conducerea instituției își propune să pună în aplicare și politica de reducere a personalului. De asemenea, conducerea Academiei spune că și structura instituției va fi modificată.

Pentru a bara exodul cercetătorilor de valoare, conducerea AȘM își propune să ofere titlul de doctor habilitat celor care au susținut teza de doctor la instituții prestigioase, precum Harvard, Oxford sau Sorbona.

În 2013, din bugetul de stat au fost alocate 350 de milioane de lei pentru Academia de Științe.

| Informațiile privind bunurile imobile, făcute publice

Datele generale despre bunurile imobile, precum suprafața, modul de folosință sau valoarea estimată în scopul impozitării, au fost făcute publice.

Întreprinderea de Stat „Cadastru” a lansat un serviciu nou – accesul la datele din Registrul Bunurilor Imobile și la informația grafică privind bunurile imobile.

Prin intermediul noului serviciu, orice cetățean poate vizualiza datele generale cu privire la un anumit bun imobil, identificat și înregistrat în Registrul Bunurilor Imobile.

Setul de date pune la dispoziție și informații privind tipul de proprietate, dar și despre existența unor interdicții sau notări asupra bunului imobil. În același timp, este garantată confidențialitatea datelor cu caracter personal.

Potrivit experților, transparentizarea pieței imobiliare va permite prevenirea actelor de escrocherie cu bunurile imobile și a operațiilor speculative pe piață. Totodată, aceasta va contribui la stabilizarea pe termen lung a prețurilor la imobil.

Nu toți moldovenii care muncesc legal peste hotare vor primi pensie

Republica Moldova nu are încă încheiate acorduri de asistență socială cu state ca Italia, Spania și Grecia, unde muncesc o parte importantă dintre moldovenii plecați peste hotare. Astfel că, moldovenii din aceste țări riscă să rămână fără pensie atunci când vor ajunge la vârsta respectivă, dacă pînă să plece din Moldova nu au atins stagiul de cotizare stabilit de legislația națională. Este valabil și pentru persoanele care muncesc legal peste hotare.

„Pentru a beneficia de pensie, cetățenii trebuie să contribuie cel puțin 15 ani la fondul de pensii din Republica Moldova”, a declarat Laura Grecu, șefa Direcției Politice de Asigurări Sociale, din cadrul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei.

Acordurile de asistență

socială pe care Moldova le are încheiate cu un șir de state, în acest moment 8 la număr (Bulgaria, Portugalia, România, Luxemburg, Austria, Estonia, Cehia, Belgia), garantează moldovenilor care muncesc legal peste hotare dreptul la pensie în ambele țări. În cazul în care o persoană muncește peste hotare, dar are domiciliul în Republica Moldova, la vârsta de pensionare trebuie să depună o cerere la Casa Națională de Asigurări Sociale.

Cererea este expediată și în statul în care a muncit persoana. „Organele competente din Moldova calculează pensia pentru perioada în care cetățeanul a achitat taxa de stat în fondul de pensii din țară, iar pentru cealaltă perioadă calculează organele competente din statul în care a muncit persoana”, a mai spus Laura Grecu.

Șefa Direcției Politice de Asigurări Sociale a subliniat că nu există o deschidere din partea unor state ca Italia, Spania și Grecia, care nu vor să-și asume cheltuieli suplimentare de transferare a pensiilor în Moldova, în cazul în care moldovenii decid să se întoarcă acasă la vârsta de pensionare. În acest moment, Ministerul Muncii este în proces de negocieri cu Polonia, Lituania, Ungaria, însă nu se poate spune termenul concret când vor fi încheiate astfel de acorduri, pentru că procedura de ratificare este anevoioasă.

În Moldova vârsta de pensionare pentru bărbați este de 62 de ani. Stagiul de cotizare necesar obținerii dreptului la pensie este de 31 de ani, dar va crește anual cu 6 luni, pînă la 35 de ani. Vârsta de pensionare la femei

este de 57 de ani. Pentru calcularea pensiei integrale, în cazul femeilor, este necesară confirmarea unui stagiului de cotizare de 30 de ani. Pentru o pensie parțială, atât bărbații, cât și femeile au nevoie de un stagiul de cotizare de nu mai puțin de 15 ani. Dacă o parte din stagiul de cotizare este obținut prin muncă legală peste hotare, atunci valoarea pensiei se calculează în funcție de contribuțiile aduse la fondul de pensii în fiecare stat în parte.

Potrivit informațiilor oferite de Casa Națională de Asigurări Sociale, în baza acordurilor semnate, 52 de moldoveni primesc pensie din Bulgaria, iar 18 din România. Totodată, în acest moment sînt 30 de solicitanți în proces de examinare pentru a primi pensie din Estonia, Cehia și Portugalia.

Moldova speră să finalizeze, în martie 2013, negocierile privind semnarea Acordului de Asociere cu UE

Republica Moldova speră să finalizeze, în martie 2013, negocierile privind semnarea Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană, astfel încît să fie pregătită pentru semnarea documentului în cadrul Summitului Parteneriatului Estic de la Vilnius. Declarația a fost făcută de premierul moldovean Vlad Filat, în cadrul unei discuții telefonice cu președintele Comisiei Europene, Jose Manuel Barroso.

În cadrul convorbirii, cei doi oficiali au discutat aspecte ce țin de integrarea europeană a țării noastre, apreciind progresele înregistrate în procesul de negocieri pe marginea Acordului de Asociere și a Acordului privind liberalizarea regimului de vize. În context, s-a făcut referință și la recenta rundă de negocieri ce a avut loc la Chișinău. Vlad Filat a subliniat că integrarea europeană este o prioritate absolută a Republicii Moldova și că din acest punct de vedere amplul proces de reforme demarate anterior trebuie continuat, deoarece în final vor avea de beneficiat cetățenii.

Premierul a declarat că ce-

tățenii Moldovei sînt cetățeni europeni și ei trebuie să se bucure de toate drepturile și libertățile europene. „Pentru noi, acesta este un principiu important, pe care îl urmărim în activitatea de zi cu zi”, a menționat V. Filat. Șeful Executivului de la Chișinău s-a referit și la procesul de reintegrare a țării, amintind în context despre preconizata rundă de negocieri de la Lvov (Ucraina), în cadrul căreia va avea o întreprindere

cu liderul de la Tiraspol, Evgheni Șevciuk.

La rîndul său, Jose Manuel Barroso a subliniat că se află încă sub impresia vizitei pe care a întreprins-o la finele

anului trecut în Moldova, menționînd că are cele mai plăcute amintiri. Președintele Comisiei Europene a spus că apreciază eforturile depuse de Moldova pe calea integrării europene și a felicitat țara noastră pentru reușitele înregistrate pînă în prezent. Oficialul european a încurajat autoritățile de la Chișinău să dea dovadă și în continuare de aceeași abordare pentru a atinge obiectivele propuse și a menționat că atât Comisia Europeană, cât și el personal, vor susține în continuare Moldova în procesul de implementare a reformelor, de reintegrare a țării și de integrare în Uniunea Europeană.

Șoferii care produc accidente vor plăti mai mult pentru polițele de asigurare RCA

De la 1 februarie, polițele de asigurare obligatorie RCA (polițe de răspundere civilă auto) și Cartea Verde se emit doar în format electronic și toate contractele noi vor fi integrate într-un sistem informațional unic, potrivit unei hotărîri adoptate de către autoritatea de supraveghere din R. Moldova.

Astfel, potrivit lui Vladimir Știrbu, conducătorul Direcției Generale Supraveghere Asigurări din cadrul CNPF (Comisia Națională a Pieței Financiare), procesarea unui contract de asigurare, în condiții normale, va dura aproximativ un minut. De asemenea, cei care vor cumpăra o poliță de asigurare RCA vor achita prețul în funcție de profilul de risc, determinat în baza numărului de accidente pe care acesta le-a provocat anul precedent. Șoferii care nu au avut accidente anul anterior vor plăti cu cinci la sută mai puțin pentru RCA la reînnoire, indiferent de compania unde încheie polița, reducerea putînd ajunge la 50 la sută din prețul poliței, dacă a avut zece ani fără accidente. Însă, cei care au produs un accident vor fi nevoiți să plătească cu 30 la sută mai mult în primul an de reînnoire, cu 90 la sută în cazul a două accidente și, respectiv, cu 150 la sută mai mult, dacă au provocat trei accidente.

„Aceasta va fi posibil datorită faptului că sursa de informații pentru acordarea reducerilor sau aplicarea majorărilor de primă este comună, conținînd, printre altele, Registrul de stat al accidentelor rutiere. Astfel, faptul că toate companiile de asigurări apelează la baza de date unică pentru încheierea poliței, face inutilă migrarea clientului de la un asigurator la altul pentru eschivarea de la coeficientul malus”, precizează oficialul CNPF.

La rîndul lor, asiguratorii susțin că odată cu introducerea sistemului respectiv, în funcție de bonusul malus, tarifele vor fi aceleași la toate companiile.

Mai mult, introducerea emiterii online a polițelor de asigurare va facilita depistarea persoanelor care nu respectă obligația de a încheia o poliță RCA. Respectiv, polița de asigurare neînregistrată în sistem va fi considerată nevalabilă la o simplă verificare de către Poliția rutieră, iar cea de frontieră va putea verifica în regim electronic valabilitatea Cărții Verzi la trecerea frontierei, potrivit lui Vladimir Știrbu.

Companiile de asigurare au instalat programul în calculatoarele din peste cinci sute de puncte de vânzare, acestea fiind dotate cu servicii Internet, imprimante și case de marcat, fiind verificate în acest sens de către CNPF.

Pașii de emiterie a poliței online sînt relativ simpli, astfel că la solicitarea asigurării, proprietarul sau posesorul de drept al autovehiculului va prezenta doar buletinul de identitate și certificatul de înmatriculare, iar reprezentantul asiguratorului va introduce în sistem codurile de identificare ale persoanei și ale autovehiculului.

Inițiativele anticorupție ale Ministerului Justiției corespund standardelor Consiliului European

Ministerul Justiției a organizat, recent, runda finală de dezbateri publice privind inițiativele anticorupție. La eveniment au participat experți naționali și internaționali care, în urma unei analize ample, au tras concluzii și au elaborat un șir de recomandări, potrivit unui comunicat al ministerului de ramură.

Astfel, normele incluse în pachetul de inițiative privind măsurile de combatere a corupției și proiectul Legii cu privire la testarea integrității profesionale a actorilor din sistemul justiției, elaborate de instituția vizată, corespund în general standardelor Consiliului European (CE), chiar dacă pe anumite segmente este necesar de a

acorda atenție sporită, pentru a exclude riscul unor eventuale abuzuri. Aceste afirmații fac parte din concluziile preliminare ale experților Consiliului European, sumarul cărora a fost prezentat de șeful adjunct al Reprezentanței CE la Chișinău, Ghenadie Barbă.

Cît privește obiecțiile și propunerile de îmbunătățire a proiectelor date, acestea vizează unele prevederi ale viitoarei Legi cu privire la testarea integrității profesionale, dar și testul la poligraf. Totodată, experții au remarcat că asemenea inovații nu contravin practicilor acceptate de Consiliul European, mai mult, ei au subliniat că Moldova ar putea deveni un model de aplicare a acestora în Europa de Sud-Est.

Potrivit lui Ghenadie Barbă, lista finală a observațiilor formulate de experții Consiliului European va deveni disponibilă și făcută publică, cît mai curînd.

La rîndul său, Lilia Ioniță, șef-adjunct al Direcției Generale Legislație din cadrul Ministerului Justiției, a menționat că după recepționarea acestora, proiectele vor fi completate, ținîndu-se cont de sugestiile experților Consiliului European și avizele expediate de instituțiile de drept și organizațiile neguvernamentale, pentru a fi prezentate Guvernului, într-o redacție finală, în următoarele două săptămîni.

Amintim că pachetul de inițiative legislative cu refe-

rire la măsurile de prevenire și combatere a corupției, precum și proiectul unei noi Legi privind testarea integrității profesionale a actorilor din sistemul justiției, elaborat în conformitate cu prevederile Strategiei de reformă a sectorului justiției, a fost finalizat la sfîrșitul lunii noiembrie 2012. Printre principalele inovații pot fi menționate stabilirea obligativității testării la poligraf a candidaților la funcția de judecător și procuror, includerea în Codul penal a unei noi norme care prevede confiscarea extinsă a averilor ce nu pot fi justificate, precum și introducerea unei noi componente de infracțiune privind „îmbogățirea ilicită”.

L. D.

Cooperare moldo-germană în domeniul combaterii traficului de droguri

Combaterea traficului de droguri – Casupra acestui subiect s-au axat discuțiile ce au avut loc, recent, între conducătorii subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și reprezentanții Oficiului Poliției Criminale din Bavaria (BLKA), potrivit unui comunicat al Direcției Informare și Relații Publice a MAI.

Mulțumind oaspeților pentru vizită, Gheorghe Malic, șef al Departamentului Urzărire Penală al MAI, a subliniat importanța consolidării relațiilor bilaterale bazate pe reciprocitate, schimb de experiențe și cele mai bune practici.

De menționat că Oficiul Poliției Criminale din Bavaria, în cooperare cu autoritățile polițienești din Republica Cehă și Republica Austria, prin intermediul instrumentului de finanțare al UE, planifică desfășurarea unui proiect multilateral relevant. Obiectivul de bază al proiectului vizat se axează pe organizarea și desfășurarea unui exercițiu practic cu genericul „Livru controlat a drogurilor”.

Astfel, Oficiul Poliției Criminale din Bavaria planifică desfășurarea proiectului finanțat din fondurile UE „Cooperation South East - Danube Region” (CSDR) pentru anii 2013 - 2015, în colaborare cu Republica

Cehă, Republica Federală Germania, Republica Austria, Ungaria, România și Republica Moldova.

La rîndul său, oficialul german a exprimat disponibilitatea cooperării, susținerii și implementării proiectelor comune în ceea ce privește schimbul reciproc de informații și bune practici pe segmentul dat.

De precizat că Germania reprezintă un partener strategic important pentru Republica Moldova, inclusiv din perspectiva experienței pe care o are în domeniul combaterii traficului de droguri.

În acest context, Republicii Moldova i-a fost lansată propunerea să devină țară cu statut de observator al Grupului de lucru pentru Sud-Est, componența căruia la moment constituie 60 de membri, experți în domeniul combaterii traficului de droguri. Scopul Grupului de lucru rezidă în colaborarea statelor din regiune în vederea controlului transportului de droguri și combaterea comerțului transfrontalier al drogurilor.

Astfel, schimbul de informații și dezvoltarea celor mai bune practici în domeniu, reprezintă un pilon important pentru Republica Moldova în combaterea acestui flagel.

Cor. DREPTUL

Consolidarea cunoștințelor angajaților MAI în domeniul managementului situațiilor de criză și ordinii publice

Recent, la Chișinău a avut loc atelierul de lucru cu genericul „Conceptul în domeniul managementului situațiilor de criză și ordinii publice”. La eveniment au participat experți străini și peste 30 de angajați din cadrul subdiviziunilor MAI, potrivit Direcției Informare și Relații Publice a instituției date.

Scopul întrunirii rezidă

MAI, a menționat că managementul situațiilor de criză în domeniul ordinii publice în Republica Moldova reprezintă o sarcină prioritară a Ministerului Afacerilor Interne privind apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, asigurarea ordinii de drept, securității naționale și combaterii criminalității transfrontaliere, în special în formele sale or-

în preluarea bunelor practici și experiențe ale statelor membre UE, în special a Estoniei și României, în domeniul managementului situațiilor de criză și consolidării cunoștințelor de elaborare a conceptului de gestionare a acestora, care constituie una din prioritățile procesului de reformare a MAI.

În alocuțiunea de deschidere a evenimentului, Vladimir Țurcan, colonel de poliție, conducătorul Direcției Generale Analiză, Monitorizare și Evaluarea Politicilor

ganizate în regiunea Europeană de Sud-Est.

Pe parcursul celor trei zile, în care a fost desfășurat seminarul, experții din cadrul Ministerului de Interne al Estoniei și Ministerului Afacerilor Interne al României, au prezentat angajaților MAI experiența avansată ale statelor europene la compartimentul elaborării, implementării și aplicării actelor legislative și normative ce vizează gestionarea situațiilor de criză în domeniul ordinii publice, familiarizarea

cu modul de gestionare a situațiilor de criză în sfera dată, formele și metodele de activitate ale forțelor de ordine privind asigurarea și restabilirea ordinii în cadrul evenimentelor publice, studiarea capacităților organizaționale, funcționale și instituționale ale autorităților publice, abilitate cu funcții de asigurare și restabilire a ordinii publice, familiarizarea cu aspectele dotării tehnico-materiale și echipamentele utilizate de către forțele de ordine, examinarea funcționalității legislației și structurilor administrative formate în cadrul autorității publice abilitate cu atribuții de asigurare și restabilire a ordinii publice.

Astfel, MAI urmează să elaboreze conceptul de constituire a Centrului de management al situațiilor de criză în domeniul ordinii publice, în acest sens fiind întreprinse măsuri concrete deja, menite să asigure ordinea de drept, în conformitate cu Legea privind modul de asigurare și restabilire a ordinii publice în cadrul evenimentelor publice.

Experții români și estonieni s-au arătat disponibili să acorde în continuare asistență MAI al Republicii Moldova, atât la nivel operațional, cît și practic, privind sporirea cunoștințelor în domeniul managementului situațiilor de criză pe segmentul ordine publice.

Cor. DREPTUL

Dorin Chirtoacă propune ca vînzătorii ambulanti să fie mutați la „Calea Basarabiei”

Toți vînzătorii ambulanti vor merge să vîndă la „Calea Basarabiei”. Edilul Capitalei, Dorin Chirtoacă a sugerat, în cadrul ședinței Primăriei, ca toți comercianții care vînd pe marginea drumului să fie transferați la piața „Calea Basarabiei”.

În acest context, primarul a menționat că așteaptă sugestiile de la șefii de direcție responsabili, pentru a uniformiza și organiza comerțul. „De exemplu, în apropierea piețelor să nu fie autorizate niciun fel de gherete, tonete, tarabe sau alte puncte de vînzare ambulante, astfel încît să meargă oamenii în piețe, să nu stea piețele pe ju-

mătate goale”, a afirmat D. Chirtoacă.

Totodată, acesta a menționat și faptul că din cauza vînzătorilor de pe străzile Tighina și Cantemir nu ai pe unde călca. „Acest tip de comerț trebuie evacuat din Centru și mutat acolo”, a conchis primarul.

Anterior, comercianții de pe străzile Armenească și Mitropolit Varlaam, din preajma Pieței Centrale, au fost evacuați forțat și trimiși în piață, fiindu-le puse la dispoziție peste 300 de locuri autorizate pentru comercializarea fructelor și legumelor autohtone, dar și 17 locuri pentru comerț cu citrice.

Tamara Plămădeală: Violența nu este o cale de soluționare a conflictelor. Toleranța, bunul simț și răbdarea trebuie să fie puse la baza relațiilor dintre oameni

În contextul Zilei internaționale a nonviolenței în școli, marcată recent, avocatul parlamentar pentru protecția drepturilor copilului, Tamara Plămădeală și-a exprimat îngrijorarea vizavi de starea lucrurilor în acest domeniu. Violența în școală a devenit o problemă acută a societății contemporane.

Articolul 19 din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului prevede că „statele părți vor lua toate măsurile legislative, administrative, sociale și educative corespunzătoare pentru protejarea copilului împotriva oricăror forme de violență, vătămare sau de abuz fizic ori mental, de abandon sau neglijență, de rele tratamente sau de exploatare, inclusiv violența sexuală, în timpul cât se află în îngrijirea părinților sau a unuia dintre ei, a reprezentantului sau reprezentanților săi legali sau a oricărei persoane căreia i-a fost încredințat”.

Conform unui studiu realizat de Centrul pentru Drepturile Omului din Moldova (CpDOM), din an în an a crescut numărul cazurilor de violență în școală. Datele oferite de direcțiile de învățământ din raioane atestă 172 de cazuri în 2009, 227- în 2010, 276 de cazuri de violență - în 2011. Ombudsma-

nul constată că violența în școală are diverse manifestări: actele de violență dintre elevi, admiterea abuzului față de elevi din partea profesorilor și viceversa.

Cauzele violenței în școală sînt

lipsa de educare a unei atitudini intransigente față de fenomenul violenței în general și în școli în particular, lipsa unui mesaj antiviolență bine definit în educația copiilor conduc la admiterea actelor de violență.

Nu există politici de stat orien-

tate spre crearea condițiilor optime pentru o educație bazată pe principii morale corecte și sănătoase în cadrul familiei, politici care ar consolida relația profesor-părinte și ar contribui la cooperarea lor efi-

cientă pentru educarea și instruirea adecvată a copiilor.

O altă cauză a fenomenului de violență școlară este lipsa de educație în familie. Copiii părinților plecați în străinătate la muncă rămân în grija rudelor sau, mai rău, fără grija adulților și sînt educați

cu perspectiva unei declanșări de violență.

în stradă. Copiii sînt nevoiți să se confrunte cu situații psihologice dificile la care, din cauza particularităților de vîrstă, nu pot face față.

Lipsa psihologilor cu pregătire adecvată în școli, de asemenea, rămîne a fi o problemă nesoluționată care influențează starea lucrurilor în ceea ce privește violența în școală. Conform studiului realizat de CpDOM, elevii rămîn în continuare fără sprijinul unui profesionist competent, conflictele trecînd în stare latentă

cu perspectiva unei declanșări de violență.

Linia verde a copilului din cadrul Centrului pentru Drepturile Omului din Moldova a atestat 24 de apeluri legate de cazuri de violență în școală în 2012. Deși adresările au fost examinate de către

avocatul parlamentar pentru protecția drepturilor copilului, măsurile de sancționare a cadrelor didactice care au comis abuzuri față de copii sînt extrem de blînde – de obicei o sancționare de ordin disciplinar. Ombudsmanul copiilor consideră că pe lângă alte măsuri care urmează a fi luate în vederea educării unei atitudini de netolerare a violenței sub orice formă, este necesară elaborarea unui cadru legislativ care ar sancționa mai dur actele de violență săvîrșite de cadrele didactice.

Pe lângă alte soluții care se impun: educare adecvată, cultivarea și propagarea unei atitudini de intransigență față de fenomenul violenței în școală, asigurarea școlilor cu psihologi adecvat pregătiți pentru lucrul cu copiii – medierea ar fi un instrument eficient pentru ameliorarea situației. Această procedură ar soluționa mai multe din conflicte care generează violență în școală.

Avocatul parlamentar pentru protecția drepturilor copilului, Tamara Plămădeală, îndeamnă copii și adulții la toleranță și înțelepciune. Violența nu este o cale de soluționare a conflictelor. Toleranța, bunul simț și răbdarea trebuie să fie puse la baza relațiilor dintre oameni.

CpDOM

Protecția drepturilor copiilor: Consolidarea cooperării MAI cu organizațiile internaționale în domeniu

Ministrul Afacerilor Interne, Dorin Recean, a avut, recent, o întrevedere cu reprezentantul UNICEF în Republica Moldova, Eva Alexandra Yuster, potrivit unui comunicat al Direcției Informare și Relații Publice a MAI.

În cadrul întrevederii, ministrul a subliniat importanța consolidării relațiilor bazate pe reciprocitate întru asigurarea protecției drepturilor copiilor, iar Alexandra Yuster a informat oficialul despre intenția UNICEF Moldova de a consolida cooperarea cu Ministerul Afacerilor Interne, prin desfășurarea unor activități comune.

În context, Dorin Recean a reiterat importanța prevenirii infracțiunilor contra copiilor și tragerea la răspundere a persoanelor care au comis abuzuri în privința acestora, menționînd că MAI deja întreprinde măsuri în acest sens. De asemenea, ministrul a informat despre aderarea la Alianța Globală împotriva abuzului sexual online asupra copiilor, precum și crearea secției specializate în combaterea traficului prin Internet în cadrul Centrului pentru Combaterea Traficului de Persoane. În acest sens, un accent deosebit este pus pe consolidarea capacităților, precum și instruirea în domeniul audierii copiilor victime și acordarea asistenței psihologice necesare.

Pentru a crea un parteneriat vi-

abil în prevenirea abuzului față de copii de orice gen, ministrul a mai subliniat importanța colaborării cu alte instituții ale statului, asistenții sociali, administrația publică locală, instituțiile de învățământ etc.

La rîndul său, Alexandra Yuster a apreciat inițiativa în domeniul justiției juvenile, care din momentul lansării a adus rezultate considerabile și a micșorat semnificativ numărul copiilor aflați în conflict cu legea. UNICEF elaborează o curricula pri-

treprinse mai multe activități pentru îmbunătățirea situației în domeniul protecției drepturilor copiilor, inclusiv schimbarea procedurilor, sistemului de raportare, instruirea, implementarea unui mecanism eficient de depunere a plîngerilor.

Reprezentantul UNICEF a apreciat ratificarea de către Republica Moldova a Convenției Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării și a abuzurilor sexuale, menționînd aici și studiul privind victimizarea copiilor, elaborat de către un expert angajat de UNICEF, care se axează în mare parte pe evaluarea și îmbunătățirea colectării datelor. Studiul este mai mult un exercițiu de cartografie, însă cum au menționat ministrul Recean și Ana Revenco, directorul CCTP al MAI, astfel de studii sînt foarte utile în identificarea problemelor și stabilirea măsurilor necesare pentru abordarea corectă a acestora.

Alexandra Yuster a reiterat dorința sporirii dialogului cu MAI, inclusiv prin identificarea domeniilor în care UNICEF ar putea să se implice, cum ar fi și îmbunătățirea mecanismului de comunicare, pentru a asigura consolidarea unui sistem eficient, transparent, ce va genera rezultate considerabile și palpabile pentru întreaga societate, abordarea copiilor în mass-media fiind, de asemenea, un domeniu prioritar pentru UNICEF.

L. D.

vind copiii aflați în conflict cu legea, și este disponibilă să dezvolte acest concept și să contribuie inclusiv la instruirea polițiștilor în acest domeniu specific, sugerînd includerea în sistemul de instruire și a subiectelor ce țin de tortură.

Ministrul Recean a specificat că unul din domeniile prioritare în instruirea continuă și specială a polițiștilor este cel al protecției drepturilor omului, în special ale copiilor, iar contribuția UNICEF în acest sens este una de mare valoare. Au fost în-

Avocat parlamentar: În Republica Moldova sînt lezate drepturile persoanelor la angajare în cîmpul muncii

În Republica Moldova sînt lezate drepturile persoanelor la angajare în cîmpul muncii.

Ombudsmanul Aurelia Grigoriu a ajuns la această concluzie, în urma controlului inopinat realizat, recent, de către angajații Centrului pentru Drepturile Omului la Tîrgul locurilor de muncă, organizat de Agenția Națională și Agenția municipală Chișinău pentru Ocuparea Forței de Muncă în cadrul Expoziției „Fabricat în Moldova”.

După examinarea ofertelor și discuțiile purtate în particular cu reprezentanții angajatorilor, colaboratorii CpDOM au stabilit că din cele 6 instituții participante la Tîrgul locurilor de muncă, două au impus condiții discriminatorii pe criteriu de vîrstă și trei pe criteriu de sex. S-a constatat că patronii preferă lucrătorii care nu depășesc vîrsta de 40 sau 45 de ani. Mai mari șanse de a se angaja o au bărbații, iar pentru anumite funcții sînt preferate femeile tinere, dar nu și cele însărcinate. Din cauza criteriilor menționate, anumite categorii de persoane din start sînt lipsite de șansa de a se înscrie în concurs pentru o funcție vacantă.

De notat că reprezentanții Inspecției Muncii prezenți la Tîrgul locurilor de muncă au afirmat că nu e de datoria lor să urmărească care sînt ofertele și condițiile impuse de angajatori. Asta în timp ce anume Inspecția Muncii este autoritatea menită să vegheze asupra respectării legislației muncii de către angajatori, indiferent de forma de organizare.

Pe marginea constatărilor de la Tîrgul locurilor de mun-

că, Aurelia Grigoriu va înainta Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă și Inspecției Muncii recomandări privind instituirea unui control mai riguros în vederea asigurării unor șanse egale și tratament egal la angajare față de toate persoanele, fără niciun fel de discriminare.

De asemenea, avocatul parlamentar va propune completarea legislației naționale cu prevederi referitoare la aplicarea de sancțiuni patronilor care admit acțiuni discriminatorii în relațiile de muncă.

Potrivit Biroului Național de Statistică, în trimestrul III al anului 2012, numărul șomerilor, estimat conform metodologiei Biroului Internațional al Muncii, a fost de 62,2 mii, fiind cu 8,8 mii mai mic față de tr.III 2011. Șomajul a afectat, într-o proporție mai mare, bărbații - 62,0% din totalul numărului de șomeri, la fel și persoanele din mediul urban - 68,5%.

Rata șomajului (proporția șomerilor BIM în populația activă) la nivel de țară a înregistrat indicele de 4,8%, fiind mai mic față de trimestrul III a. 2011 (5,3%).

CpDOM

Respectarea drepturilor la ocrotirea sănătății a persoanelor bolnave de TBC

Centrul pentru Drepturile Omului (CpDOM) a constatat că în Republica Moldova tuberculoza rămâne a fi una din problemele majore de sănătate publică. În pofida faptului că autoritățile raportează constant despre măsurile întreprinse privind combaterea acesteia, TBC a înregistrat o dinamică alarmantă. Afît la nivel central, cît și la cel local, autoritățile publice responsabile intervin cu întîrziere întru soluționarea problemelor ce țin de eradicarea și profilaxia TBC.

În țara noastră, zilnic cîte 10 persoane sînt diagnosticate cu tuberculoză, în fiecare al zecelea caz fiind vorba de tuberculoză multidrogrezistentă și tot zilnic, decedează cîte o persoană afectată de TBC. La aceasta se adaugă creșterea alarmantă a tuberculozei multidrogrezistente primare și secundare. Acestea sînt doar cîteva constatări ale Raportului tematic elaborat de CpDOM privind respectarea drepturilor la ocrotirea sănătății a persoanelor bolnave de TBC (<http://www.ombudsman.md/md/tematice/>), ce cuprinde perioada 2011 - 6 luni ale anului 2012. În raport se mai menționează că evoluția tuberculozei în Republica Moldova a căpătat un caracter epidemic, fapt ce a determinat stabilirea acestui subiect drept prioritate în agenda avocaților parlamentari în contextul respectării dreptului constituțional la ocrotirea sănătății.

Cazurile aflate în atenția Centrului pentru Drepturile Omului - 6 petiții parvenite la CpDOM în anii 2011-2012 și cele mediatizate în anul trecut privind focarele de tuberculoză depistate în raionul Cahul, Dondușeni, Comrat - sînt dovadă a faptului că mobilizarea socială nu a atins nivelul la care toate resursele și capacitățile trebuie să fie antrenate în lupta cu tuberculoza, iar informarea pacienților, prestatorilor de servicii de sănătate și a publicului încă nu sînt considerate activități de importanță majoră.

Potrivit datelor invocate în raport, incidența globală prin tuberculoză a înregistrat în anul 2011 o rată de 114,3 la 100 000 persoane, determinînd o creștere de 1,0% față de anul 2010. Către finele anului 2011 au fost notificate 3833 de cazuri noi sau 93,8 la 100 000 populație, ceea ce constituie o majorare cu 2,3% față de numărul de cazuri noi înregistrate în anul 2010.

În primele 4 luni ale anului 2012 s-au înregistrat 1684 cazuri noi și recidive (41,2 la 100 000 populație), cu 3,9% mai puțin decît în primele 4 luni ale anului 2011 (42,9 la 100 000 populație) și 1433 cazuri noi (35,1 la 100 000 populație), cu 3,7% mai mult decît în primele 4 luni ale anului 2011.

După tipul de localizare a tuberculozei, cea pulmonară este cea mai răspîndită, cea mai contagioasă și cu o importanță majoră din punct de vedere epidemiologic. Rata cazurilor de tuberculoză pulmonară constituie 83,4 la 100 000 populație pentru anul 2011 sau cu 2,2% mai multe cazuri față de anul 2010.

În primele 4 luni ale anului 2012 s-au înregistrat 29,5 la 100 000 populație, cu 6,6% mai puțin față de 2011. Trezește îngrijorare faptul că mai mult de o treime din cazurile cu tuberculoză pulmonară revin celor mai contagioase forme ale TBC și anume: cota parte de 37,4% (a. 2011) și 37,8% (4 luni 2012) sînt cazuri cu spută pozitivă, iar cota de 38,0% (a. 2011) și 37,2% (4 luni 2012) cazuri cu forme distructive.

Cele mai multe cazuri cu forme distructive au fost înregistrate pe parcursul anului 2011 în raioanele: Ceadr-Lunga - 61,8%; Orhei - 54,5%; Fălești - 53,7%; Ștefan Vodă - 52,8%; Telenești - 50,0%.

Tuberculoza la copii

Din numărul total de cazuri noi înregistrate pe parcursul anului 2011, cota de 4,8% revine cazurilor de tuberculoză înregistrate la copii. Astfel, către finele anului 2011 s-au

înregistrat 225 de cazuri noi la copii sau 26,4 la 100 000 populație, determinînd o creștere cu 11,1% față de anul 2010.

Rezultate de tratament anti-TBC

Dintre 1273 de pacienți diagnosticați pentru prima dată cu tuberculoză pulmonară cu spută pozitivă, în anul 2011, au încheiat tratamentul cu succes numai 689 de pacienți. Astfel, rata de succes înregistrată pentru pacienții cu TBC constituie 54,3%, față de obiectivul Programului Național de Control și Profilaxie a Tuberculozei pentru

cu TBC, fapt ce determină răspîndirea focarelor de tuberculoză în această regiune. Relevante în acest sens sînt cazurile de îmbolnăvire cu tuberculoză de la Crihana Veche, r-n. Cahul, grădinița de copii de la Comrat etc.

Prin urmare, se impune crearea unor instituții publice de profil fiziopneumologic în Sudul țării.

Instituția avocaților parlamentari a acumulat informația privind măsurile întreprinse de autoritățile responsabile în scopul combaterii și profilaxiei TBC. Avocatul parlamentar Anatolie Munteanu a solicitat informații de la 36 de autorități de nivel raional/municipal cu privire la acțiunile întreprinse în vederea implementării Programului național de prevenire a tuberculozei.

Majoritatea autorităților respective au menționat că acordă în limita posibilităților ajutoare materiale familiilor vulnerabile în care sînt persoane infectate cu TBC.

Totodată, din răspunsuri rezultă accesul redus al persoanelor bolnave la suportul material pe parcursul tratamentului, în special, al pacienților care fac parte din categoriile socialmente vulnerabile ale populației. Pe parcursul anilor 2008 - 2011, circa 75% dintre bolnavii de tuberculoză ce necesitau suport social nu au beneficiat de el. O altă problemă este nivelul redus de trai al bolnavilor, peste 85% dintre aceștia nu sînt angajați în cîmpul muncii.

De asemenea, conform informațiilor oferite de autoritățile publice locale, nu întotdeauna se întreprind măsurile convenite întru exercitarea prevederilor art.16 pct.3 și 4 al Legii cu privire la controlul și profilaxia tuberculozei privind izolarea și tratarea bolnavilor, cu formă activă de TBC sau cu formă contagioasă, cît mai precoce, în condiții de staționar specializat.

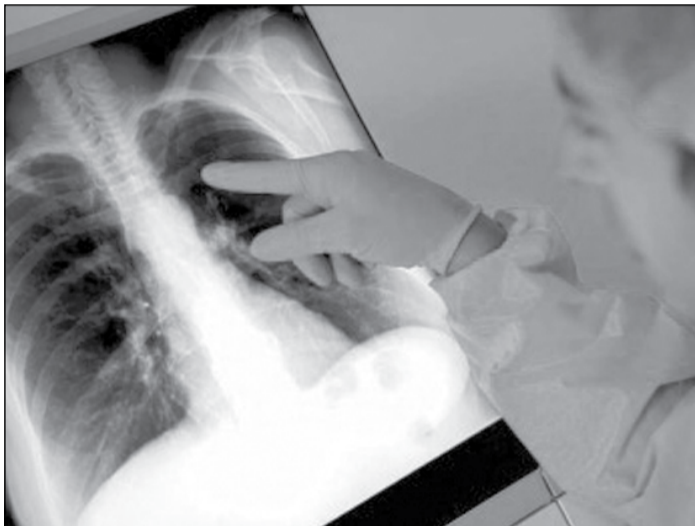
O altă problemă nerezolvată rămîne a fi efectuarea dezinfecției curente în focare, asigurarea bolnavilor cu vase speciale pentru acumularea sputei. Totodată, se menționează necesitatea deschiderii urgente în raionul Edineț, a unei secții pentru tratamentul bolnavilor de tuberculoză, adulți.

În cadrul monitorizării efectuate, 31 de centre ale medicilor de familie (5 nu au răspuns) au informat CpDOM despre realizarea unor măsuri de prevenire a tuberculozei: elaborarea programului teritorial de control al tuberculozei; organizarea instruirilor persoanelor responsabile de aplicare a programului; asigurarea suportului în vederea creșterii complianței la tratament; pachete igienice și alimentare pentru toți pacienții cu TBC; activități de informare și educare a populației în vederea prevenirii tuberculozei. Deși, lucrurile par a fi bune la raportarea autorităților responsabile, realitatea demonstrează contrariul în ceea ce privește profilaxia și răspîndirea tuberculozei la nivel de țară.

Probleme cu care se confruntă autoritățile responsabile

Urmare a monitorizării efectuate, Centrul pentru Drepturile Omului a identificat mai multe probleme în activitatea de combatere și profilaxie a tuberculozei: insuficiența de cadre medicale în instituțiile medico-sanitare; implicarea nesatisfăcătoare a autorităților publice locale în soluționarea problemelor medico-sanitare; echipamentul microradiografic uzat, lipsa fluorografelelor mobile; insuficiența medicamentelor de linia I și linia II în tratamentul pacienților cu TBC, a utilajului pentru colectarea sputei; insuficiența paturilor pentru tratamentul bolnavilor cu TBC; lipsa de transport pentru deplasări; necesitatea reparației capitale a cabinetelor de boli contagioase și centrelor de microscopie; neglijența populației față de sănătate și adresarea tardivă la medic; susținerea insuficientă din partea organelor de drept în ceea ce privește tratamentul coercitiv al pacienților ce refuză spitalizarea.

CpDOM

anul 2011 de 61,4%. De menționat că rata de succes recomandată de Organizația Mondială a Sănătății e de 82,5%.

Tuberculoza multidrogrezistentă (MDR TB)

Alarmant este faptul că, 2090 de persoane sau mai mult de o treime (33,8%) din contingentul bolnavilor de tuberculoză activă sînt cei cu tipul multidrogrezistentă (date pentru anul 2011).

Mortalitatea prin tuberculoză

Rata mortalității prin tuberculoză continuă să înscie cote înalte și către finele anului 2011, înregistrînd 16,1% la 100 000 populație (657 de cazuri), ceea ce constituie o reducere cu 9,6% față de anul 2010.

Reieșind din informația acumulată, autorii raportului au constatat că raioanele de Sud ale țării se confruntă cu o insuficiență de paturi pentru tratamentul bolnavilor

Securitatea frontalieră în contextul viitorului regim liberalizat de vize

O nouă ediție a Buletinului de Politică Externă a fost prezentată în cadrul Institutului pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale „Viitorul”.

„Securitatea frontalieră în contextul viitorului regim liberalizat de vize” - acesta este genericul noului buletin, și este semnat de expertul asociat Iurie Gotișan.

În lucrarea sa, autorul explică de ce în eventualitatea liberalizării regimului de vize moldovenii nu vor „invada” Europa, atențind la securitatea acesteia. Totodată, Iurie Gotișan menționează că statul nostru nu este o rută importantă pentru migranții ilegali de a ajunge în una din țările UE.

Cele mai multe cazuri de migrație ilegală, chiar dacă în scădere, sînt depistate la punctele de trecere a frontierei Moldovei cu România, urmat de Chișinău-Aeroport și cele cu Ucraina. Preponderent, acesta este traseul cel mai „preferat” pentru migranții ilegali de a ajunge în una din țările UE prin România.

„De regulă, moldovenii utilizează mai multe metode de a ajunge ilegal în UE. Una din căile folosite poate fi mituirea unui oficial consular al UE în Republica Moldova pentru obținerea vizei. Suma poate ajunge chiar pînă la 2000 de euro. Cumpărarea unui pașaport românesc sau polonez este o altă opțiune. Cei interesați pot plăti sume cuprinse între 300 și 800 de euro, însă, de obicei, majoritatea documentelor de

călătorie sînt false. Falsurile de regulă „nu rezistă” în fața scanerelor de documente, iar posesorii unor asemenea acte sînt depistați de către Poliția de Frontieră cu ușurință. Unii preferă să se ascundă în trenuri sau camioane. Serviciile de frontieră au și pentru aceștia un „leac” și anume scanerele moderne pentru vehicule. În sfîrșit, o altă modalitate, poate cea mai periculoasă pentru viața celor ce o încearcă, este traversarea Prutului în barcă sau înot. Oficialii europeni și-au manifestat, nu o dată, iritarea față de cei care forțează liberalizarea regimului de vize cu UE unor țări ex-sovietice. Totuși, cazurile descrise se înregistrează din ce în ce mai rar în ultima perioadă”, consideră autorul.

Amintim că Buletinul de Politică Externă reprezintă o serie de analize, scrise de experți locali și străini, dedicate celor mai importante subiecte de politică externă, dezvoltărilor majore din Marea Neagră, cooperării cu organizațiile internaționale și activităților de menținere a păcii din regiune. Buletinul este distribuit în format electronic oficialilor europeni, fiind destinat în primul rînd publicului extern. Asta pentru a oferi informații obiective despre progresele Republicii Moldova în eforturile sale de apropiere de Uniunea Europeană. Publicația apare cu sprijinul financiar al Fundației Soros-Moldova.

Cor. DREPTUL

• La solicitarea cititorilor

TUTELA ȘI CURATELA COPIILOR

Tutela și curatele (conform capitolului 19 din Codul familiei) se instituie asupra copiilor rămași fără ocrotire părintească în scopul educației și instruirii acestora, precum și al apărării drepturilor și intereselor lor legitime. Tutela se insti-

torului) se iau în considerare calitățile morale și alte calități personale, posibilitățile candidatului de a-și îndeplini obligațiile de tutore (curator), relațiile lui și ale membrilor familiei lui cu copilul.

Numirea tutorelui la copilul care a atins vârsta de 10

g) ale cărei interese vin în conflict cu interesele persoanei puse sub tutelă (curatelă);
h) înlăturată, prin act autentic sau prin testament, de către părintele care exercita singur, până la momentul morții, ocrotirea părintească;

i) care, exercitând o tutelă (curatelă), a fost îndepărtată de la ea;

j) care suferă de alcoolism cronic sau de narcomanie;

k) care se află în relații de muncă cu instituția în care este internat copilul asupra căruia se instituie tutela (curatelă);

l) care nu are domiciliul pe teritoriul Republicii Moldova.

În cazul în care asupra copiilor întreținută și educați în instituțiile de stat nu este instituită tutela (curatele), obligațiile tutorelui (curatorului) sînt puse pe seama administrației instituției respective. Plasamentul temporar al copilului aflat sub tutelă (curatelă) în instituția de stat nu

ani se face numai cu acordul copilului. Nu poate fi numită tutore (curator) persoana:

a) minoră;

b) declarată incapabilă sau cu capacitate de exercițiu limitată;

c) decăzută din drepturile părintești;

d) declarată incapabilă de a fi tutore (curator) din cauza stării de sănătate;

e) care a fost adoptator, dar adopția a fost anulată din cauza exercitării necorespunzătoare a obligațiilor de adoptator;

f) căreia i s-a restrîns exercițiul unor drepturi politice sau civile, fie în temeiul legii, fie prin hotărîre judecătorească, precum și persoana cu rele purtări;

anulează drepturile și obligațiile tutorelui (curatorului) față de acesta. Apărarea drepturilor copiilor externați din instituțiile de stat este preluată de către autoritățile tutelare.

Copiii aflați sub tutelă (curatelă) au dreptul:

a) de a locui împreună cu tutorele (curatorul) lor;

b) la condiții normale de întreținere, educație și instruire;

c) la dezvoltare multilaterală și la respectarea demnității umane;

d) la pensia de întreținere și la alte plăți sociale;

e) la spațiul locativ ocupat anterior de către părinții lor sau la asigurarea cu spațiu locativ, în modul stabilit;

f) la apărarea drepturilor

lor în modul stabilit;

g) la comunicare cu părinții și rudele;

h) la exprimarea propriei opinii în procesul soluționării problemelor care le ating drepturile și interesele legitime.

Tutorele (curatorul) are dreptul și este obligat să se ocupe de educația copilului aflat sub tutela (curatele) sa, să aibă grijă de sănătatea și dezvoltarea fizică, psihică, spirituală și morală a copilului. Tutorele (curatorul) determină de sine stătător procedeele și mijloacele de educație a copilului aflat sub tutelă (curatelă), luînd în considerare eventualele recomandări ale autorității tutelare. Tutorele (curatorul), ținînd cont de opinia copilului, poate alege instituția de învățămînt și forma de studii pe care le va urma copilul, fiind obligat să asigure frecventarea de către copil a școlii pînă la sfîrșitul anului de învățămînt în care acesta atinge vârsta de 16 ani. Tutorele (curatorul) este în drept să ceară de la orice persoană, inclusiv rudele apropiate, înapoierea copilului pe care acestea îl rețin fără temei legal sau fără o hotărîre corespunzătoare a instanței judecătorești. Tutorele (curatorul) nu este în drept să împiedice contactele copilului cu rudele lui, cu excepția cazurilor în care contactele respective contravin intereselor acestuia. Drepturile și obligațiile tutorelui (curatorului) privind reprezentarea intereselor copilului aflat sub tutela (curatele) sa sînt stabilite de legislația civilă. Tutorele (curatorul) este obligat să locuiască împreună cu copilul aflat sub tutela (curatele) sa. Curatorul și copilul aflat sub tutelă care a atins vârsta de 14 ani pot locui separat doar cu acordul autorității tutelare. Tutorele (curatorul) este obligat să comunice autorității tutelare informațiile privind starea sănătății, îngrijirea și educația copilului, precum și schimbarea domiciliului.

Drepturile și obligațiile de tutore (curator) sînt exercitate exclusiv în interesul minorului aflat sub tutelă (curatelă). Obligațiile de tutore (curator) sînt exercitate gratuit, cu excepțiile prevăzute de lege.

◆ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări
răspunde juristul
Vitalie MODRÎNGĂ

? Care este termenul de adresare a unei cereri în instanța de contencios administrativ, și în ce caz poate fi înaintată o astfel de cerere?

Svetlana Carp,
r-n Orhei

Conform art.17 din Legea contenciosului administrativ, cererea prin care se solicită anularea unui act administrativ sau recunoașterea dreptului pretins poate fi înaintată în termen de 30 de zile, în cazul în care legea nu dispune altfel. Acest termen decurge de la:

a) data primirii răspunsului la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea acesteia;

b) data comunicării refuzului de soluționare a unei cereri prin care se solicită re-

cunoașterea dreptului pretins sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea unei astfel de cereri;

c) data comunicării actului administrativ, în cazul în care legea nu prevede procedura prealabilă.

Termenul de 30 de zile este termen de prescripție, iar persoana care, din motive temeinic justificate, a omis termenul de prescripție poate fi repusă în termen în condițiile Codului de procedură civilă.

Stimați cititori!

Redacția va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon.

Întrebarea trebuie formulată clar și cât mai concis, pe o foaie aparte.

Decupați cuponul și, împreună cu întrebarea Dvs, trimiteți-l pe adresa: Chișinău, 2009, str. A. Mateevici nr. 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL
Numele, prenumele:
Adresa:
(februarie 2013, nr. 5(456))

Agenții economici intervievați au notat că, indiferent dacă planifică sau nu, crearea locurilor de muncă, în anul 2013 vor efectua angajări. Numărul angajărilor va fi mai mic decît anul trecut. Circa 17,4% din întreprinderile care planifică angajări de personal sînt din industria de prelucrare, 15,0% - sănătate, asistență socială și 10,3% - comerț.

Pe de altă parte, agenții economici constată un deficit al forței de muncă pentru profesiile muncitorești, invocînd lipsa unei forțe de muncă calificate și cu experiență. Specialiștii apreciază, totodată, că deficitul de forță de muncă este generat de faptul că cererea nu corespunde cu oferta, nu există o informare suficientă pentru doritorii de a ocupa aceste locuri, iar în unele cazuri candidatul la locul de muncă vacant locuiește la o distanță mare de unitatea economică care oferă acest loc de muncă.

În total, în procesul de elaborare a Prognozei pieței muncii pentru anul 2013 au fost chestionați 3326 de agenți, ceea

ce constituie 20,6% din totalul de 16 439 agenți economici cu un număr de angajați mai mare de 5 persoane, conform listei prezentate de Biroul Național de Statistică.

tuie asupra copiilor care nu au atins vârsta de 14 ani. La atingerea vârstei de 14 ani, tutela se transformă în curatelă, fără adoptarea de către autoritatea tutelară a unei hotărîri suplimentare. Curatele se instituie asupra copiilor în vîrstă de la 14 la 18 ani. Tutela și curatele se instituie de către autoritățile administrației publice locale, în termen de cel mult o lună din momentul primirii cererii respective, în baza avizului scris al autorității tutelare.

Pot fi numiți tutori (curatori) o singură persoană fizică sau soțul și soția împreună dacă nu se află în vreunul din cazurile de incompatibilitate care vor fi expuse mai jos și au consimțit expres. La numirea tutorelui (cura-

Agenții economici vor crea mai puține locuri de muncă în anul 2013

Un sondaj realizat în procesul de elaborare a Prognozei pieței muncii pentru anul 2013, cu participarea a 3326 de întreprinderi, arată că în anul curent aceste unități economice vor crea 6735 noi locuri de muncă, mai puține decît în 2012, potrivit prognozei realizată de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM).

Intențiile managerilor întreprinderilor pentru 2012 erau mai optimiste, 8305 noi locuri de muncă, față de 7000 în 2011. Cea mai mare parte a managerilor întreprinderilor nu planifică o creștere a investițiilor în echipament, spații de producție sau crearea locurilor de muncă.

Cele mai multe locuri de muncă, opt din zece precon-

zate, vor fi create pentru muncitori, în special din industria prelucrătoare, comerț, transport și comunicații. Prin urmare, persoanele cu meserii muncitorești vor avea mai multe șanse de angajare decît persoanele cu studii superioare, constată ANOFM.

Majoritatea unităților economice participante la sondaj au declarat un număr mai mare de locuri de muncă create decît lichidate. Astfel, în industria prelucrătoare se are în vedere crearea a 3105 noi locuri de muncă și lichidarea a 1059, iar în comerț respectiv 792 și 290. Totodată, în domeniul hotelier, restaurante și învățămînt vor fi lichidate mai multe locuri de muncă decît create.

Citații în judecată

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „August”, cu sediul: mun. Chișinău, str. Corolenco, nr. 9, pentru data de 19 februarie 2013, ora 11.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 55) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei economice la cererea SRL „Royal Progres” privind încasarea sumei.

Judecător Maria Avornic

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Erhan Zinovia, pentru data de 28 februarie 2013, ora 15.00, la ședința de judecată (mun. Chișinău, bdul Ștefan cel Mare, nr. 73, bir. 218, et. 2) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Erhan Ion Constantin.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Liliana Andriaș

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Muntean Mihail, pentru data de 18 martie 2013, ora 15.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 66) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea lui Donos Victor către: CA „Euroasig Grup” SRL și Muntean Mihail privind achitarea despăgubirii de asigurare în urma survenirii evenimentului asigurat.

Judecător A. Catană

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău solicită prezentarea obligatorie a cet. Perciun Vitalie, a.n. 04.06.1979, domiciliat: mun. Chișinău, str. A. Mateevici, nr. 82, apt. 22, pentru data de 4 martie 2013, ora 10.00, la ședința de judecată (mun. Chișinău, bdul Ștefan cel Mare, nr. 73, bir. 215, în incinta Judecătoriei Comerciale de Circumscripție), în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea SRL „Multibox” privind încasarea datoriei, sub sancțiunea aplicării efectelor corespunzătoare prevăzute în art.205, 206 din Codul de Procedură Civilă.

Judecător Ion Gancear

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Mîrza Igor, cu domiciliul: satul Ciobanca, Anenii Noi, pentru data de 21 februarie 2013, ora 15.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 33) unde va avea loc examinarea cauzei civile nr. 2-3766/11, la acțiunea SC „Madeco Prim” către CIA „Asito” privind repararea prejudiciului.

Judecător Gh. V. Bîrnaz

În procedura Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău se află pe rol dosarul civil la cererea petiționarei Grecu Olga privind declararea ca fiind persoană decedată cet. Grecu Maxim Ion, a.n. 10.03.1918, originar din satul Cotova, Drochia, cu ultimul domiciliu: mun. Chișinău, str. Podgorenilor, nr. 19, pensionar. Ședința de judecată este stabilită, pentru data de 13 martie 2013, ora 15.00 (str. Kiev, nr. 3, bir. 9) cu participarea petiționarei Grecu Olga Tihon, domiciliată pe str. Podgorenilor, nr. 19. Totodată, instanța roagă persoanele, care dețin informații despre locul aflării celui dispărut, Grecu Maxim Ion, să le comunice instanței în ziua ședinței preconizate.

Judecător Iurie Pofînga

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Popov Dmitrii Alexei, pentru data de 15 martie 2013, ora 14.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 7) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Bîzgu Nicolai privind restituirea împrumutului bănesc.

Judecător Gheorghe Gorun

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet-ilor: Ganaciuc Vasile, Ganaciuc Rita, Burlacenco Albina și Topciu Andrei, pentru data de 27 martie 2013, ora 10.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 31) în calitate de pîrîți în cauza civilă la acțiunea cet. Rusu Svetlana privind demolarea construcției și încasarea cheltuielilor de judecată.

Judecător Lilia Lupașco

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Popa Ion, pentru data de 18 aprilie 2013, ora 13.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 19), unde va avea loc examinarea cauzei la acțiunea cet. Ciobanu Lidia privind încasarea prejudiciului.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Cornelia Vârlan

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SC „Vialmix-Grup” SRL, pentru data de 12 martie 2013, ora 16.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 8) unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea SRL „Teolux-Garant” privind încasarea valorii TVA și dobânzii de întârziere.

Judecător Virgiliu Buhnaci

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Apostolov Irina, pentru data de 19 martie 2013, ora 15.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 9), unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Matei Andrei privind recuperarea prejudiciului cauzat.

Judecător V. Stratan

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Abdulkudusov Adam, a.n. 05.04.1968, domiciliat: mun. Chișinău, str. Independenței, nr. 14/2, apt. 15, pentru data de 20 martie 2013, ora 9.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 15) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea cet. Florea Adelina privind desfășurarea căsătoriei.

Judecător Luiza Gafton

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentanților: ÎCS „Hazar Construct” SRL, SC „Maremba” SRL, în calitate de pîrîți, ÎS „Cadastru” Chișinău, Asociația Obștească „Uniunea Veteranilor Războiului din Afganistan” în calitate de intervenienți accesorii, pentru data de 14 martie 2013, ora 9.00, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 305) în cauza civilă intentată de Crasnojon-Laba Ina către: ÎCS „Hazar Construct” SRL, SC „Maremba” SRL, BC „Victoriabank” SA privind recunoașterea dreptului de proprietate.

Judecător Ion Tutunaru

Judecătoria Telenești solicită prezentarea cet. Nicoara Nicolae, domiciliat în satul Hirîșeni, Telenești, pentru data de 18 februarie 2013, ora 11.00, la ședința de judecată (Telenești, str. 31 August 1989, nr. 9, bir. 13) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2-123/2013 (50-2-2775-19122012), intentată de avocatul Mihail Cergă, în interesul reclamantei Harea Ecaterina privind încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori.

Judecător O. Școlnic

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Mîrza Dumitru Nicolae, a.n. 24.02.1990, cu ultimul domiciliu: Zahoreni, Orhei, pentru data de 21 februarie 2013, ora 9.45, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu, nr. 135, et. 1, bir. 7) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea cet. Mîrza Aculina privind încasarea pensiei de întreținere.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Viorelia Varaniță

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Vulpe Alexandru Ion, a.n. 31.01.1987, cu ultimul domiciliu: or. Orhei, str. Iakir, nr. 47, apt. 66, pentru data de 28 februarie 2013, ora 9.30, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu, nr. 135, et. 1, bir. 7) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea SRL „Credit Rapid” privind încasarea împrumutului.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Viorelia Varaniță

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Matveev Nelea Constantin, a.n. 18.11.1977, cu ultimul domiciliu: or. Orhei, str. Doina, nr. 14, pentru data de 28 februarie 2013, ora 10.30, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu, nr. 135, et. 1, bir. 7) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea cet. Condrea Claudia privind decăderea din drepturile părintești.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Viorelia Varaniță

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Spînu Cornel, domiciliat: satul Lopatna, Orhei, pentru data de 1 martie 2013, ora 11.00, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, et.2, bir. 5) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea lui Eni Valeriu privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Ecaterina Buzu

Judecătoria Dubăsari solicită prezentarea cet. Cozlov Alexandru, pentru data de 1 martie 2013, ora 10.00, la ședința de judecată (str. Ștefan cel Mare, nr. 9, satul Ustia, r-l Dubăsari) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2-74/13, la cererea Companiei de Asigurări „Euroasig Grup” privind încasarea în regres a prejudiciului material.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Ion Malanciuc

Judecătoria Rîșcani solicită prezentarea cet. Stoian Trifan Calistru, pentru data de 4 martie 2013, ora 9.00, la ședința de judecată (or. Rîșcani, str. 31 August 1989, nr. 9) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SRL „Bălți-Gaz” privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Președintele Adrian Garbuz

Judecătoria Ialoveni solicită prezentarea reprezentantului SC „Odacor Plus” SRL, cu sediul în satul Cigîrleni, Ialoveni, pentru data de 11 martie 2013, ora 9.30, la ședința de judecată (or. Ialoveni, str. Prieteniei, nr. 4, bir. 15) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SC „Madeco Prim SRL” privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Iu. Sciastlivîi

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SC „Ierarh Exim” SRL, cu sediul: mun. Chișinău, str. Pietrarilor, nr. 4, apt. 30, pentru data de 6 martie 2013, ora 10.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 38) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei la acțiunea SC „Avante” SRL.

Judecător Ecaterina Palanciuc

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Cotună Nicolae, pentru data de 5 martie 2013, ora 15.00, la ședința de judecată (str. M. Vitezul nr. 2, bir. 509) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2-1026/13, la cererea Chireeva Victoria privind decăderea din drepturile părintești.

Judecător Aliona Danilov

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului „Titan-Prim” SRL, pentru data de 25 martie 2013, ora 14.20, la ședința de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 9), unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea „Super-Victoria” SRL privind încasarea datoriei.

Judecător V. Stratan

Judecătoria Botanică mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Serengheti”, pentru data de 20 martie 2013, ora 15.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 18), în calitate de pîrît, și a cet. Popa Victor, în calitate de copîrît, unde va avea loc examinarea cauzei la cererea ÎM OMF „Microinvest” privind încasarea datoriei.

Judecător Ecaterina Silivestru

Judecătoria Călărași solicită prezentarea cet. Liskovski Tamară Igor, a.n. 01.11.1956, cu ultimul domiciliu: or. Călărași, str. Alexandru cel Bun, nr. 58, apt. 6, pentru data de 27 februarie 2013, ora 9.30, la ședința de judecată (or. Călărași, str. Alexandru cel Bun, nr. 153, bir. 2) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Liskovski Serghei privind desfășurarea căsătoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Ion Raropu

Judecătoria Fălești, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Baroian Garlic, cu ultimul domiciliu: or. Fălești, str. Moldovei, nr. 14, pentru data de 11 martie 2013, ora 9.00, la ședința de judecată (or. Fălești, str. 1 Mai, nr. 14, bir. 4) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei intentată de Chiruța Iustin privind restituirea împrumutului.

Judecător Lilia Trocin

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Vamvanousis Ludmila, cu ultimul domiciliu: or. Orhei, str. V. Mahu, nr. 83, pentru data de 11 martie 2013, ora 9.30, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu, nr. 135, et. 1, bir. 7) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea lui Pronicev Victor privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Viorelia Varaniță

ANUNȚ

SRL „Rîndunica”, nr. de înregistrare – 10400001, cu sediul: mun. Chișinău, str. I. Creangă, nr. 1, solicită asociaților Șcerbac Pavel Arnold și Șcerbac Diana Grigore, domiciliati: mun. Chișinău, bdul Decebal, nr. 82, apt. 54, achitarea cotelor-părți a cîte 25% în fondul statutar.

Pentru achitarea aportului datorat asociaților Șcerbac Pavel și Șcerbac Diana li se acordă suplimentar un termen de o lună.

Se preavizează Șcerbac P. și Șcerbac D. privind excluderea din societate, în caz de neachitare a aportului subscris prin actul de constituire a SRL „Rîndunica”.

Administratorul SRL „Rîndunica” T. Dabija

ANUNȚ

Executorul judecătoresc Dumitru Manole vă informează că în baza documentului executoriu nr. 2e-6355/11, din 18.04.11, emis de Judecătoria Economică mun. Chișinău, cu privire la încasarea de la SRL „Seksimp Group” în beneficiul SRL „Triflex Impex” a datoriei de 125 5770 lei, pe data de 23.05.11 a intentat procedura executorie nr. 031-173/11. În urma intentării față de debitor au fost aplicate interdicțiile în toate organele statale cu drept de resort. Totodată, prin procesul verbal din 25 ianuarie 2013 a fost aplicat sechestrul pe bunurile imobile din r-n Strășeni, or. Strășeni și anume: patru apartamente: 1) cu nr. cadastral - 8001107.004.01.005 din or. Strășeni, str. Gavriil Musicescu, nr. 9, apt. 5, cu cota de 1.0. 2) cu nr. cadastral - 8001107.226.01.001 din or. Strășeni, str. Gavriil Musicescu, nr. 7, apt. 1, cu cota 1.0. 3) cu nr. cadastral - 8001107.226.01.0124 din or. Strășeni, str. Gavriil Musicescu, nr. 7, apt. 12, cu cota 1.0. 4) cu nr. cadastral - 8001107.226.01.014 din or. Strășeni, str. Gavriil Musicescu, nr. 7, apt. 14, cu cota 1.0, care aparțin debitorului ca ulterior să se efectueze expertiza tehnică de evaluare a bunurilor imobile în cauză și vânzarea la licitație în scopul executării hotărîrii definitive și irevocabile.

Toate cheltuielile legate de publicarea prezentei vor fi suportate de către creditorul urmăritor SRL „Triflex Impex” și ulterior cheltuielile în cauză vor fi încasate de la debitor.

Executor judecătoresc Dumitru Manole

Aniversări

Pentru fiecare om ziua în care s-a născut este una deosebită. Astfel, de o semnificație aparte sînt aceste splendide zile de iarnă pentru: **Maria Guzun**, judecător, CA Chișinău; **Luiza Gafton**, judecător, Botanica; **Nadejda Mazur**, judecător, Centru; **Vasile Ignat**, judecător, CSJ.

Mult stimați omagiați, ne bucură nespuse de mult că dumneavoastră ați ales ca destin să sluiți cu credință legii și să apărați demnitatea umană – fapt ce vă conferă acea alură inconfundabilă – de Oameni ai Sfintei Dreptăți, fără de care, totul în jur ar părea un haos imens.

Vă admirăm, vă respectăm, vă prețuim, iar aniversările deosebite pe care le marcați ne oferă plăcutul prilej de a vă adresa sublimă cuvinte de felicitare. Vă dorim să aveți parte de cât mai multă sănătate, multă căldură sufletească, bunăstare și împliniri dintre cele mai frumoase.

La Mulți Ani!

Zilele acestea și-au aniversat ziua de naștere: **Victoria Arhiliuc**, doctor habilitat în drept, profesor-cercetător, Facultatea de Drept, USM; **Iulia Drumea**, magistrul în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Oxana Chisari-Lungu**, magistrul în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Galina Stratulat**, judecător, CSJ; **Liliana Catan**, judecător, CA Chișinău; **Elena Grumeza**, judecător, Bălți; **Tatiana Troianovschi**, judecător, Orhei; **Maria Malanciuc**, judecător, Ungheni; **Dorel Musteață**, judecător, Anenii Noi; **Ion Cotea**, judecător, Cahul; **Sergiu Balaban**, judecător, Hîncești; **Ivan Ghilaș**, judecător Șoldănești.

Mult stimați omagiați, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere și calde urări de sănătate. Apreciem străduința, devotamentul, abnegația, responsabilitatea cu care vă îndepliniți obligațiile, întru bunăstarea societății noastre.

Vă dorim să aveți parte, de acum încolo, doar de împliniri și realizări care să vă întregască deplin fericirea.

La Mulți Ani!

membrii Consiliului de administrație
al Uniunii Juriștilor,
Echipa Dreptul
și Revista Națională de Drept

Echipa redacției Vă adresează un Apel de unire și sprijin. Vă sîntem recunoscători că sînteți abonații noștri și susțineți ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor și vom rămîne alături de Dvs.

Studiu: Prin sărut facem schimb de ADN

Pe lângă semnificația sa romantică, sărutul este gestul intim prin care facem schimb de fluide, bacterii și inclusiv de părți ale codului genetic. O demonstrează un nou studiu, citat de revista „Medical Daily”, potrivit căruia, indiferent cît de scurtă este împreunarea buzelor, ADN-ul partenerului va rămîne în cavitatea bucală cel puțin timp de o oră.

Oamenii de știință sînt de părere că noua descoperire poate avea și aplicații practice și poate fi implementată în investigațiile criminalistice. Asta pentru că părți ale ADN-ului violatorului sau agresorului sexual rămîn în cavitatea orală a victimei.

Un experiment realizat în capitala slovacă, Bratislava, pe 12 cupluri, a arătat că, după numai 2 minute de sărutat, în saliva femeilor se găsea ADN de la partener la un interval de 10,30 și 60 de minute.

Astfel, mostrele de salivă ar putea fi mai mult decît suficiente în caz de hărțuire sexuală, infidelitate și nu doar în caz de viol.

Meridian juridic

Procese de judecată ciudate: Printre „pîrîți” se numără și Dumnezeu

Pe lângă cazurile obișnuite de procese civile, există și alte procese care ar putea fi catalogate drept ciudate. Cu toate acestea, oamenii care au dat în judecată companii sau oameni s-au ales uneori și cu bani. Printre cei care au fost acționați în judecată se numără și Dumnezeu.

1. Mult prea sexy

O mamă divorțată de 33 de ani, din Puerto Rico, a intentat proces Băncii „Citigroup”, după ce banca a concediat-o pe motiv ca este prea sexy, iar bărbaii care lucrau în apropierea ei nu puteau să se concentreze.

2. I-a furat valul

Un surfer din California l-a dat în judecată pe unul dintre colegii săi pe motiv că i-a furat valul. Bărbatul susține că a suferit enorm pentru că celălalt surfer i-a furat valul care îi fusese destinat lui. Instanța nu i-a dat cîștig de cauză, susținînd că nu se poate pune preț pe valuri.

3. Drept la învățătură

Un student a dat în judecată universitatea la care a învățat, deoarece aceasta l-a dat afară pe motiv ca-i miroseau picioarele, iar colegii și profesorii nu pot sta la cursuri în preajma lui. Curtea i-a dat cîștig de cauză și i-a permis 10 ani mai tîrziu să se întoarcă să-și continue studiile, sfătuiindu-l studenții și profesorii să-și țină respirația.

4. Dumnezeu, chemat în instanță

Prizonierul român Pavel Mircea l-a dat în judecată pe Dumnezeu, în anul 2005, pentru neglijență. El susține că Dumnezeu nu l-a împiedicat să facă faptele teribile care l-au condus la închisoare. Curtea i-a respins cererea pe motiv că

Dumnezeu nu poate fi constrîns de legile obișnuite.

5. Vinovați pentru că nu sînt atrăgători

Rudele unei bolnave au dat în judecată spitalul unde aceasta era internată pentru că medicii care o îngrijeau la terapie intensivă pe bătrîna nu erau deloc atrăgători.

6. Cazul celebru Mc'Donalds

Stella Liebeck a dat în judecată compania Mc'Donalds, deoarece s-a opărit cu cafeaua cumpărată de la ei. Instanța i-a dat cîștig de cauză, despăgubind-o cu jumătate de milion de dolari.

7. A alunecat și a cîștigat

Un bărbat a dat în judecată un restaurant după ce a alunecat într-o baltă de apă în incinta localului și și-a rupt o coastă. Restaurantul a fost obligat să-i plătească despăgubiri în valoare de 113 500 de dolari.

8. Cazul „Semăn cu Michael Jordan”

Un bărbat din Portland, Oregon, l-a dat în judecată pe Michael Jordan pentru că seamănă cu el. Allen i-a cerut jucătorului de baschet despăgubiri de 800 de milioane de dolari, deoarece are mereu de suferit din cauza acestei asemănări. Toată lumea îl confunda cu faimosul jucător de baschet și îi cerea autografe sau să facă poze cu el. După ceva timp, Allen a renunțat la proces, motivele nefiind făcute publice.

9. Urmările unui accident

În urma accidentului cu un tramvai, Gloria Sykes s-a ales cu un ochi vînat și cîteva zgîrieturi. Însă, nu aceste urmări au determinat-o să dea în judecată statul, ci pentru că în urma acestui accident devenise nimfomană și se culcase cu 100 de bărbați în doar două săptămîni. Aceasta a cerut despăgubiri de jumătate de milion de dolari, însă a primit numai 50 000 de dolari.

Caleidoscop

E milionară în dolari, dar lucrează ca măturătoare în China

E milionară în dolari, dar lucrează ca măturătoare. Vorbim despre o femeie din China care are înregistrate 17 proprietăți evaluate la 1,5 milioane de dolari. Femeia în vîrstă de 53 de ani lucrează cu norma întregă la salubritate.

Yu Youzhen se trezește în fiecare dimineață la ora 3.00 și mătură străzile orașului pentru un salariu lunar de 227 de dolari. Deși averea i-ar putea permite să trăiască regește, femeia muncește din greu, pentru a da un bun exemplu copiilor ei.

„Munca este importantă nu numai pentru a obține bani, ci și pentru a te menține activă. Lenea duce la tot felul de obiceiuri rele”, spune femeia.

Milionara are doi copii. Fiul lucrează ca șofer și are un salariu de 320 de dolari pe lună. Fiica ei cîștigă 481 de dolari lunar.

În anii '80, Yu Youzhen și soțul ei au făcut afaceri cultivînd legume. Banii cîștigați i-au investit ulterior în proprietăți imobiliare.

Lumînările parfumate sînt la fel de periculoase ca țigările

Cele mai noi studii ale specialiștilor au demonstrat că lumînările parfumate au efecte secundare asupra sănătății noastre, putînd fi la fel de dăunătoare ca și țigările. Unele lumînări parfumate emană un fum la fel de toxic pentru organism ca și cel de țigară.

Potrivit specialiștilor, deoarece lumînările sînt aprinse în camere mici și neaerisite, precum băile, chimicalele împrăștiate în încăperea rămîn acolo, putînd crește riscul de astm, eczeme și alte probleme ale pielii. În această categorie nu intră lumînările care au la bază ceară de albine sau soia, ci

doar cele care sînt mult mai ieftine.

Specialiștii americani au ars în laborator mai multe lumînări, observînd astfel că printre chimicalele eliberate s-au aflat, în cantități mari, substanțe cancerigene sau care determină apariția atacurilor de astm, cum ar fi benzenul și toluenul.

Experții spun ca nu doar ceara este periculoasă, ci și mirosurile sintetice și vopselele folosite pentru a emana parfum, spre deosebire de cele din ceară naturală sau soia care conțin parfumuri naturale și uleiuri esențiale. Potrivit experților, majoritatea lumînărilor vîndute în magazine, inclusiv cele parfumate, sînt făcute din parafină transparentă, un produs secundar al petrolului.

Cercetătorii spun că aceste obiecte ne pun sănătatea în pericol nu numai atunci cînd ard, ci și după ce sînt stinse. Odată ce o lumînare a fost aprinsă, particulele arse pot rămîne în aer timp de cîteva ore.

FONDATORI:

Universitatea de Stat din Moldova
Universitatea de Studii Politice
și Economice Europene
„Constantin Stere” din Moldova
Uniunea Juriștilor din Moldova

Redactor-șef:
Gheorghe AVORNIC

Reporteri: Irina BUREA, Lilia DUMINICA,
Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Corina BERZOI
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacției:

MD 2009, Chișinău, str. A. Mateevici, 60,
bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din
str. Bănulescu-Bodoni, 2. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641.
BC Banca Socială.
BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor
publicate nu reflectă neapărat opinia redacției.
Redacția nu corespundează cu cititorii,
materialele autorilor nu se recenzează și nu se restituie.
Tiparul executat la tipografia USM.
Indice – 21596
Tiraj 4600
Com. 17/13 sp